

Streszczenie popularnonaukowe

Działalność człowieka, doświadczenie i decyzje są zanurzone w czasie. Czas w psychologii jest postrzegany jako indywidualny system wypełniony zdarzeniami. Doświadczenia życiowe są ujmowane w ramach przeszłości, teraźniejszości i przyszłości, co pozwala nam mówić o pewnej perspektywie czasowej (Zimbardo i Boyd, 1999). Perspektywa czasowa to preferencja dla jednego z wymiarów czasowych (przeszłości, teraźniejszości lub przyszłości). Zimbardo i Boyd (1999) wymieniają następujące wymiary postaw temporalnych: koncentrację na negatywnie postrzeganej przeszłości, koncentrację na pozytywnie postrzeganej przeszłości, hedonistyczną postawę wobec teraźniejszości, fatalistyczną koncentrację na teraźniejszości oraz koncentrację na przyszłości. Perspektywa czasowa odgrywa dużą motywacyjną rolę, wywierając wpływ na ustalanie celów, zachowań i decyzji. W związku z rozwojem badań nad perspektywą czasową, której ogromny wpływ na funkcjonowanie człowieka został ustalony, widoczną potrzebą są badania i analizy wyjaśniające uwarunkowania perspektywy czasowej.

W projekcie poszukuje się źródła zmienności perspektywy czasowej. Podążając za pytaniem „Natura czy wychowanie?” postawionym pod koniec XIX wieku przez sir Francis Galtona, który prowadził badania nad dziedziczeniem geniuszu, zaprojektowano badania wykorzystujące metodę bliźniąt wychowywanych razem. Badanie pozwoli określić proporcję udziału czynników genetycznych w zmienności danego zachowania. Celem planowanych badań jest określenie stopnia udziału czynników genetycznych w rozwoju perspektywy czasowej. Badania wpisują się w aktualną i dynamicznie rozwijającą się dziedzinę, jaką jest genetyka zachowania, pozwalającą na ustalenie wkładu czynników genetycznych i środowiskowych w ogólną wariancję fenotypową cech lub zachowań.